

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 604/2021-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti príkazu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/1 GPt 863/20/1000-38 zo 14. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľiek o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. októbra 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/1 GPt 863/20/1000-38 zo 14. októbra 2021 (ďalej len „napadnutý príkaz generálnej prokuratúry“). Sťažovateľky tiež navrhujú, aby ústavný súd zrušil napadnutý príkaz generálnej prokuratúry a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Zároveň žiadajú, aby im ústavný súd ustanovil právneho zástupcu, pretože nedisponujú dostatočnými finančnými prostriedkami v rozsahu, aby si ho mohli dovoliť z vlastných zdrojov.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojeného napadnutého príkazu generálnej prokuratúry vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľky sú obvinené zo zločinu vydierania spolupáchatelstvom podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona a s poukazom na § 139

ods. 1 písm. i) Trestného zákona. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) prípisom č. k. 1 KPt 391/21/4400-7 z 29. septembra 2021 predložil generálnej prokuratúre na vec sa vzťahujúce spisové materiály spolu s podaním obvinenej [REDAKOVANÉ] (jednej zo sťažovateliek, pozn.) z 15. júna 2021, v ktorom požiadala aj o odňatie veci krajskej prokuratúre a jej prikázanie inej krajskej prokuratúre. Tento návrh táto sťažovateľka odôvodnila iba tým, že nesúhlasí s postupom prokurátorky v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 442/19/4401 na Okresnej prokuratúre Komárno, a preto žiadala, aby bola predmetná trestná vec pridelená prokurátorovi z inej okresnej prokuratúry, a súčasne žiadala, aby dohľad nebol vykonávaný krajskou prokuratúrou, ale aby bol vykonávaný prokurátorom z inej krajskej prokuratúry, napríklad z Trnavského kraja alebo Bratislavského kraja. Tento návrh posúdila generálna prokuratúra ako návrh na delegáciu, t. j. návrh na odňatie veci krajskej prokuratúre a jej prikázanie inej krajskej prokuratúre podľa § 201 ods. 6 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, a napadnutým príkazom o ňom rozhodla tak, že predmetnú trestnú vec krajskej prokuratúre neodňala.

II.

Argumentácia sťažovateliek

3. Sťažovateľky vo svojej ústavnej sťažnosti namietajú, že napadnutý príkaz nie je dostatočne odôvodnený – obsahuje údajne iba citácie zákonov a nerešpektuje skutkový stav. Poukázali, že prokuratúra účelovo mlčí o bližšie nešpecifikovaných okolnostiach, a tiež poukázali na „*rôzne nečestné konania*“ bližšie nešpecifikovaných subjektov. Okrem toho uviedli, že postupy prokuratúry v posledných ôsmich rokoch považujú za neobjektívne a nezákonné. Napokon bez akéhokoľvek bližšieho vysvetlenia okolností a súvislostí uviedli, že podpis [REDAKOVANÉ] v centrálnom registri bol sfaľšovaný a že v spisoch sp. zn. ORP-110/1-Vys-KN-2015 a sp. zn. ORP-298/1-Vys-KN-2019 ide o rovnaký prípad, čo porušuje zásadu *ne bis in idem*.

4. Sťažovateľky zároveň uviedli, že prokuratúra nemá ich dôveru a porušuje ich ľudskú dôstojnosť a uvedené spojili s porušením čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateliek na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru) a ich práva na súdny prieskum správnych rozhodnutí (čl. 46 ods. 2 ústavy) napadnutým príkazom generálnej prokuratúry.

6. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

K namietanému porušeniu označených práv:

7. Ústavný súd konštatuje, že generálna prokuratúra v napadnutom príkaze zrozumiteľne a jasne vysvetlila, že sťažovateľky nedokázali uviesť žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá spochybníť nestrannosť ktoréhokoľvek z prokurátorov krajskej prokuratúry, a nedokázali uviesť ani akúkoľvek inú skutočnosť, ktorá by odôvodňovala odňatie veci krajskej prokuratúre a jej prikázanie inej krajskej prokuratúre. Čo sa týka citácií konkrétnych ustanovení právnych predpisov, ústavný súd dodáva, že ich obsah adekvátnym spôsobom reflektuje procesnú situáciu v predmetnej veci a ich použitie v napadnutom príkaze v žiadnom prípade nie je možné považovať za porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu, resp. spravodlivý proces. Ústavný súd na záver zdôrazňuje, že do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu nepatrí právo účastníka na rozhodnutie v súlade s jeho právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie bude spĺňať očakávania a predstavy strany v konaní (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

8. Vo vzťahu k ostatným námietkam, ktoré sa dali vyvodíť z ústavnej sťažnosti sťažovateľiek, ústavný súd konštatuje, že napriek značnej nezrozumiteľnosti tejto ich argumentácie, možno jednoznačne uzavrieť, že nesmeruje proti samotnému napadnutému príkazu generálnej prokuratúry. Predmetom ústavnoprávneho prieskumu v tomto prípade bol (na základe petitu samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek, pozn.) iba napadnutý príkaz generálnej prokuratúry.

9. Článok 46 ods. 2 ústavy upravuje základné právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom splnených podmienkach na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. V predmetnej veci sťažovateľiek nie sú žiadne pochybnosti, že napádajú rozhodnutie (príkaz) v trestnom konaní, a nie rozhodnutie v správnom konaní. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľky navyše žiadnym spôsobom nezodôvodnili, akým spôsobom malo byť v tomto prípade porušené ich základné právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy.

10. Vo vzťahu k označenému čl. 6 dohovoru ústavný súd konštatuje, že sťažovateľky síce nešpecifikujú odsek tohto článku, ktorého porušenie namietajú, avšak vzhľadom na kontext ich ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ide o namietanie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd poukazuje na to, že tento článok sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (m. m. III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014, IV. ÚS 132/2020). Rozhodnutie o návrhu na odňatie a prikázanie veci príslušnej prokuratúre ale nie je možné považovať za takéto rozhodnutie (o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, pozn.), a preto sa čl. 6 ods. 1 dohovoru vecne nevzťahuje na napadnutý príkaz generálnej prokuratúry.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím tohto orgánu a základným právom,

ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

12. Pre nedostatok akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi napadnutým príkazom generálnej prokuratúry a označenými právami ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľiek odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku rozhodnutia). Ústavný súd dodáva, že sťažovateľky sa argumentačne bránia proti vznesenému obvineniu, čo by vzhľadom na trestnoprocesné prostriedky obrany obvinených (vrátane opravných prostriedkov proti meritórnemu rozhodnutiu v súdnom konaní v prípade podania obžaloby) podmienovalo aj odmietnutie ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 132 ods. 2, § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

13. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľiek a s tým súvisiacu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musel ústavný súd v prvom rade pristúpiť k preskúmaniu toho, či ústavná sťažnosť sťažovateľiek nie je oneskorená, zjavne neopodstatnená, resp. či ústavný súd má právomoc ju preskúmať. Jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

14. Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak okrem iného je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie a ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená.

15. Ak teda ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. To znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Keďže ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľiek z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, je preto zřejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 252/2019).

16. Pretože nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľiek o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (bod 2 výroku rozhodnutia).

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľiek, ako ich špecifikovali v petite svojej ústavnej

sťažnosti (zrušenie napadnutého príkazu generálnej prokuratúry a vrátenie veci na ďalšie konanie a náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu